

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 204)

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1788

26.4.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğüün 78 inci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz

Başbakan

11911 Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-919/4015

24.8.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.7.1995 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşması" 13 Haziran 1995 tarihinde Almatı'da imzalanmıştır.

Kazakistan tarafının, cezaî konularda ayrı bir adlî yardımlaşma anlaşması imzalama arzusunu beyan etmesi üzerine, söz konusu adlî yardımlaşma anlaşmasında cezaî konulara yer verilmemiştir.

Türkiye ile bellibaşlı ülkeler arasında akdedilen ikili adlî yardımlaşma anlaşmaları veya sözleşmeleri, 1954 tarihli "Hukuk Usulüne Dair La Haye Sözleşmesi ve 1965 tarihli "Hukukî ve Tica-

rî Konularda Adlî ve Gayri Adlî Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair La Haye Sözleşmesi" gibi çok taraflı uluslararası belgelere dayanmaktadır.

Ülkemiz ile Kazakistan Cumhuriyeti arasında imzalanan "Hukukî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşması" yukarıda anılan sözleşmeler çerçevesinde, özellikle tebligat ve istinabeleri kolaylaştırmak üzere hazırlanmıştır.

Ayrıca, söz konusu Anlaşmada yer alan tanıma ve tenfize ilişkin hükümlerle de, iki ülke arasında, bir ülkenin mahkemesince hukukî konularda verilen mahkeme kararları ve hakem organları kararlarının, belirli şartları taşımaları halinde, diğer âkit ülkede tanınması ve tenfizi mümkün hale gelmektedir.

Bu anlaşma 3 kısım ve 32 maddeden oluşmaktadır.

1. Kısım Genel Hükümleri

2. Kısım Hukukî ve Ticarî Konularda Adlî Yardımlaşma ve Adlî Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Hükümleri

3. Kısım Nihaî Hükümleri

kapsamaktadır.

Bu maddelerde öncelikle, her iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adlî mercilere başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adlî müzaheretten yararlanma, tanık ve bilirkişilerin korunması, delillerin iadesi, tutuklu şahısların dinlenmek üzere celbi, dava nakli, suç konusu para ve eşyanın teslimi ve yukarıda niteliği açıklanan mahkeme ve hakem organları kararlarının tanınması ve tenfizi gibi hususlar yer almaktadır.

Merkezî makam olarak, her iki Devletin Adalet Bakanlıkları görevli kılınmıştır. Anlaşma uyarınca gönderilen her türlü talep belgeleri tasdik ve benzeri formalitelerden muafittir.

Bu anlaşmada tebligat ve istinabe talebinin kaç nüsha olacağı, tercümesinin hangi dilde yapılacağı gibi hususlar da yer almaktadır.

Öte yandan, Türk mahkemesi, Kazakistan Cumhuriyeti mahkemesinin istinabe talebini yerine getirirken Türkiye'nin usul mevzuatını uygulayacaktır. Taraflar, Türk Mahkemesindeki işlemin yapılmasında, örneğin bir tanığın dinlenmesinde hazır bulunmak istiyorlarsa, husus istinabe talebine yazılacaktır. Türk mahkemesi de ilgili tarafın hazır bulunabilmesi için istenilen işlemin yapılacağı tarih ve yeri istinabe talebinde bulunan mahkemeye bildirecektir.

Tebligat işlemleri sebebiyle, tebligatı yapan ülke makamlarınca hiçbir masraf talep edilmeyecektir. İstinabe icrası da, her ne mahiyette olursa olsun, vergi ve diğer masraf tediyesini gerektirmeyecektir. Bununla birlikte, bilirkişi ve tercüman masraflarının talep edilmesi mümkündür.

Tanıma ve tenfize ilişkin hükümler 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun ilgili hükümleri esas alınarak hazırlanmıştır. Tanıma ve tenfiz taleplerine kararın aslına uygun bir örneği eklenecektir. Ayrıca, gıyabında karar verilen tarafın usulüne uygun olarak mahkemeye davet edildiğini tevsik eden belge ve hakem kararının tanınması ve tenfizi için talepte bulunulması durumunda da söz konusu taleplere hakemlik yetkisini gösteren tahkim sözleşmesinin bir örneği eklenecektir.

Kararların tanınması ve tenfizi, talepte bulunulan Âkit Tarafın mahkemelerince, kendi millî kanununun usullerine göre kararlaştırılacak ve talepte bulunulan mahkeme, sadece işbu anlaşma hükümlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yetinecektir.

Talepte bulunan Âkit Taraf, bir tanık veya bilirkişinin kendi adlı makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli görüyorsa, anlaşmada saptanan kural ve şartlar dahilinde, o tanık veya bilirkişiyi, söz konusu adlı makamlar önüne çıkmaya davet edebilecektir.

Talepte bulunan Âkit Tarafın adlı makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişinin, talepte bulunan tarafın ülkesine girişinden önce işlemiş olduğu suçlardan veya tanıklığı yahut bilirkişilik beyanından dolayı hakkında ceza kovuşturması yapılmayacak ve hürriyetinden hiçbir şekilde mahrum edilemeyecektir. Tutuklu bulunan bir kimse saptanan prosedür çerçevesinde, tanık olarak dinlenmesi için talepte bulunan Âkit Tarafın ülkesine nakledilebilecektir.

Bir Âkit Taraf, talepte bulunan diğer Âkit Tarafın isteği üzerine kendi ülkesinde işlenen suç neticesinde elde edilen suç konusu aletler ve parayı talepte bulunan tarafa teslim edecektir. Şu kadar ki, bu teslim talepte bulunan ülkenin ve 3 üncü şahısların bu para ve eşyalar üzerindeki kanunî haklarını ihlal etmeyecektir.

Anlaşmanın nihaî hükümleri yürürlükle ilgili hususları düzenlemektedir. Buna göre, Anlaşma süresiz olarak akdolanmış olup, Âkit Taraflardan birinin diplomatik yoldan yazılı fesih bildiriminde bulunması tarihinden itibaren 6 ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

16.5.1996

Esas No. : 11369

Karar No. : 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardım-
laşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Adalet ve Dışişle-
ri Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçe-
si uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı, Bakanlar Kurulundan gelen şek-
li ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
M. Necati Çetinkaya
Konya
Kâtip
İsmail Durak Ünlü
Yozgat
Üye
Cemil Erhan
Ağrı
Üye
Turhan Güven
İçel
Üye
Ayseli Göksoy
Manisa

Başkanvekili
Metin Öney
İzmir
Üye
İ. Cevher Cevheri
Adana
Üye
Ali Günay
Hatay
Üye
Emin Karaa
Kütahya
Üye
Ayhan Gürel
Samsun

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

26.12.1996

Esas No. : 11369

Karar No. : 35

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardım-
laşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun
19 Aralık 1996 tarihli 6 ncı Birleşiminde Adalet Bakanlığı ve Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin ka-
tılmalarıyla görüşülmüştür.

Her iki ülke vatandaşlarına, diğğerinin ülkesinde eşit muamele, adli mercilere başvuruda kolay-
lık, teminattan muafiyet, adli müzaheretten yararlanma gibi esaslar öngören tasarı Komisyonumuz-
ca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili <i>Cemal Külahlı</i> Bursa Üye <i>Mehmet Sağıdıç</i> Ankara Üye <i>Ali Rahmi Beyreli</i> Bursa Üye <i>Hasan Tekin Enerem</i> İstanbul Üye <i>Bülent Tanla</i> İstanbul Üye <i>Cemal Özbilen</i> Kırklareli	Kâtip <i>Cevdet Akçalı</i> Adana Üye <i>Arif Ahmet Denizolgun</i> Antalya Üye <i>İlhan Kesici</i> Bursa Üye <i>Hüseyin Kansu</i> İstanbul Üye <i>Osman Yumakoğulları</i> İstanbul Üye <i>Yaşar Canbay</i> Malatya
Üye <i>Bayram Fırat Dayanıklı</i> Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. - 13 Haziran 1995 tarihinde Almatı'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

H. Çetin

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

Devlet Bakanı

A. E. Kıraathoğlu

Devlet Bakanı V.

Z. Halis

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakan

E. İnönü

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. Akyol

Kültür Bakanı

İ. Cem

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı V.

A. Baykal

Devlet Bakanı

A. Baykal

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Adalet Bakanı

M. Moğultay

İçişleri Bakanı

N. Mentеше

Maliye Bakanı

İ. Attila

Bay. ve İskân Bakanı

H. Çulhaoğlu

Ulaştırma Bakanı

A. Ş. Ereğ

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

Z. Halis

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

İ. Gürpınar

Çevre Bakanı

R. Akçalı

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA
HUKUKÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti (bundan böyle "Âkit Taraflar" olarak anılacaklardır), iki ülke arasında, egemenlik haklarına karşılıklı saygı, eşitlik ve karşılıklı yarar ilkelerini dayanarak, adlî alanda işbirliğini geliştirmek arzusu ile, hukukî konularda işbu Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının akdolanmasını kararlaştırmışlardır.

Bu amaçla, Âkit Taraflar aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır.

KISIM 1
GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

ADLÎ KORUMA

Bir Âkit Tarafın uyrukları, kendi millî mevzuatları gereğince, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, bu Âkit Tarafın vatandaşları ile aynı şekilde adlî korumadan yararlanacaklar, hukukî ve ticarî konularda, diğer Âkit Tarafın adlî makamlarına, bu tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şartlarla dava açmak veya müracaat etmek hakkına sahip olacaklardır.

Madde 2

ADLÎ YARDIMLAŞMA KANALI

Âkit Taraflar, 11 inci madde gereğince alınan tedbirler hariç olmak üzere, işbu Anlaşma gereğince adlî yardımlaşma taleplerini, merkezî makam olarak belirledikleri Adalet Bakanlıkları aracılığı ile yapacaklardır.

Türkiye Cumhuriyeti bakımından merkezî makam Adalet Bakanlığıdır. Kazakistan Cumhuriyeti bakımından ise merkezî makam Adalet Bakanlığıdır.

Madde 3

LİSAN

1. Âkit Tarafların merkezî makamları arasındaki yazışmalar, İngilizce veya Rusça tercümesi eklenmek suretiyle, kendi dilleri ile yapılacaktır.

2. Adlî yardımlaşmaya ilişkin istinabe talepleri ve bunların ekleri, talepte bulunan Âkit Tarafın resmî dilinde yazılacak ve talepte bulunulan Âkit Tarafın resmî dilinde veya İngilizce veya Rusça onaylı tercümesi eklenecektir. Bütün bu belgeler iki nüsha halinde tanzim edilecektir.

Madde 4

ADLÎ YARDIMLAŞMA MASRAFLARI

Âkit Taraflar, bilirkişi ücretleri hariç olmak üzere, İşbu anlaşma kapsamına giren adlî yardım taleplerini masrafsız olarak yerine getireceklerdir. Bilirkişi ücretleri, talepte bulunulan Âkit Tarafın mevzuatına göre tespit edilecektir.

Madde 5

ADLÎ YARDIM TALEBİNİN REDDİ

Şayet Âkit Taraflardan biri adlî yardım talebinin yerine getirilmesini kendi egemenlik, güvenlik veya kamu düzenine aykırı görürse bu talebi reddedebilir. Bununla beraber, red gerekçesi diğer Âkit Tarafa yazılı olarak bildirilecektir.

Madde 6

ADLÎ YARDIMLAŞMADA UYGULANABİLECEK KANUNLAR

Âkit Taraflar, adlî yardımlaşma talebinin yerine getirilmesinde kendi kanunlarını uygulayacaklardır. Bununla beraber, talepte bulunan Tarafın isteği üzerine, diğer Âkit Taraf, kendi temel hukuk ilkeleri ihlal edilmemek şartıyla, talepte bulunan Âkit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.

Madde 7

KANUN VE MEVZUAT KONUSUNDA BİLGİ TEATİSİ

Âkit Taraflar, talep üzerine, kendi Devletlerine halen veya daha önce yürürlükte bulunan kanun ve mevzuat ile, bunların mahkemelerdeki uygulamaları konusunda birbirlerine bilgi vereceklerdir.

Madde 8

TASDİK MUAFİYETİ

Diğer Âkit Tarafın mahkemeleri nezdinde kullanılmak üzere, Âkit Taraflardan birinin yetkili makamlarınca tanzim edilmiş veya onaylanmış olan belgeler, usulüne uygun olarak imzalanmış ve resmî mühürle mühürlenmiş olmaları şartıyla, tasdik işlemine tabi tutulmayacaktır.

Madde 9

BELGELERİN İSPAT GÜCÜ

Âkit Taraflardan birinin resmî organları tarafından düzenlenen belgeler, diğer Âkit Tarafın ülkesinde aynı ispat gücüne sahip olacaktır.

Madde 10

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

İşbu Anlaşmanın uygulaması veya yorumuyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 11

DİPLOMATİK VEYA KONSÜLER TEMSİLCİLİKLER ARACILIĞI İLE TEBLİGAT YAPMA VE DELİL TOPLAMA

Her Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın ülkesinde bulunan vatandaşlarına, diğer Âkit Tarafın kanunlarını ihlal etmemek ve hiçbir zorlayıcı tedbir alınmasını gerektirmemek şartıyla, diplomatik veya konsüler temsilcilikleri aracılığı ile, tebligatta bulunabilir ve delil toplayabilir.

KISIM II

HUKUKÎ VE TİCARÎ KONULARDA ADLÎ YARDIMLAŞMA

Bölüm 1

Madde 12

ADLÎ YARDIMLAŞMANIN ÇERÇEVESİ

Âkit Taraflar, İşbu Anlaşma gereğince, aşağıda belirtilen hususlara ilişkin adlî yardımlaşma taleplerini yerine getireceklerdir :

1. Diğer âkit Tarafın ülkesinde bulunan ilgili kimselere, adlî belgelerin gönderilmesi ve tebliğ edilmesi,
2. İstinabe suretiyle delil sağlanması,

3. Mahkeme ve hakem kararlarının tanınması ve tenfizi,
4. İşbu anlaşmada öngörülen diğer yardımlar.

Madde 13

ADLİ YARDIM TALEBİ

1. Adli yardım talebi, istinabe yoluyla yapılacaktır. İstinabe talepleri aşağıdaki hususları içerecektir :

- a) Talepte bulunan ve talepte bulunulan makamların adları,
- b) Davanın mahiyeti ve olayların kısa bir özeti ile dinlenmesi istenilen kişilere sorulacak sorular,
- c) Tarafların adı, cinsiyeti, yaşı, milliyeti, mesleği, meskenî veya ikametgâhı ile hükmî şahısların idarî merkezleri,
- d) Yapılacak adli işlemler,
- e) Dilenmesi istenilen kimselerin adları ve adresleri,
- f) Tetkiki istenilen belgeler veya diğer hususlar,
- g) Talebin yerine getirilmesi için gerekli görülen diğer belgeler.

2. Yukarıda söz konusu istinabe talebi ve bu talebe ekli belgeler, talepte bulunan makam tarafından imza edilecek ve mühürlenecektir.

Madde 14

DAVA MASRAFLARI İÇİN TEMİNAT MUAFİYETİ

Âkit Taraflardan birinin adli makamları, diğer Âkit Tarafın vatandaşlarından, bunların adli yardıma ihtiyaçları bulunması halinde, salt yabancı olmaları veya diğer Âkit Tarafın ülkesinde meskeni veya ikametgâhı bulunmaması nedeniyle, kefalet teminat akçesi ve/veya taahhüt senedi vermelerini talep etmeyecektir.

Aynı hüküm, adli makamlara yapılacak başvurular için gerekli her türlü ödeme bakımından da uygulanacaktır.

Madde 15

YARGI GİDERLERİ

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Taraf ülkesindeki yargı masraflarını, bu Tarafın vatandaşları ile aynı şartlar ve kapsamda ödeyeceklerdir.

Madde 16

HÜKMÎ ŞAHISLAR

1, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleri, Âkit Taraflardan her birinin mevzuatı gereğince teşekkül eden hükümî şahıslar hakkında da uygulanacaktır.

Madde 17

ADLİ MÜZAHERET VE YARGI GİDERLERİNDEN MUAFİYET

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, bu Âkit Tarafın vatandaşlarına uygulandığı şekilde, yargı giderlerinden muafiyet veya adli yardım talebinde bulunmak için başvuruda bulunabilir. Yargı giderlerinden muafiyet veya adli yardım için talepte bulunulması halinde, başvuru sahibinin meskeninin veya ikametgâhının bulunduğu yerdeki yetkili makam kendi-

sine bir belge verir. Şayet, başvuruda bulunanın Âkit Taraflardan birinde veya diğesinde, meskeni veya ikametgâhı yoksa, söz konusu belgeyi kendisine ülkesinin diplomatik veya konsolosluk temsilciliği verebilir.

Bölüm 2

BELGELERİN TEBLİĞİ VE DELİL SAĞLANMASI

Madde 18

KAPSAM

Âkit Taraflar, talep üzerine, karşılıklı olarak belgeleri tebliğ etmek ve delil sağlamakla yükümlü olacaklardır.

1. Belgelerin tebliği; adli veya gayri adli belgelerin tebliğini kapsar,
2. Delil sağlanması; Tarafların, tanıkların ve bilirkişilerin sorgulanması ile hukukî ve ticarî davalara ilişkin delillerin toplanması ve bilirkişi raporunun hazırlanması ile hukukî teftişi ihtiva eder.

Madde 19

TALEPLERİN YERİNE GETİRİLMESİ

1. Talepte bulunulan kuruluş, kendisini talebi yerine getirmeye yetkili görmüyorsa, söz konusu talebi, bunu resen yerine getirmeye yetkili makam iletir ve keyfiyetten talepte bulunan Âkit Tarafı haberdar eder.
2. Âkit Taraflardan birinin talepte bulunulan yetkili makamları, istinabe talebinde belirtilen adrese göre talebi yerine getiremezlerse, adresin tespitine elverişli tedbirleri alırlar ve istinabe talebini yerine getirirler. Bu makamlar, gerekirse, talepte bulunan Âkit Tarafı tamamlayıcı bilgi isteyebilirler.
3. Talepte bulunulan Âkit Taraf, adresin tespit edilememesinden veya başka sebeplerden dolayı talebi yerine getiremezse, bunun gerekçesi hakkında, talepte bulunan Âkit Tarafa bilgi verecek ve söz konusu bütün belgeleri iade edecektir.

Madde 20

TALEP SONUÇLARININ BİLDİRİLMESİ

1. Bir Âkit Tarafın talepte bulunulan yetkili makamları, talebin yerine getirilmesinin sonuçlarını, yazılı olarak, 2 nci maddede belirlenen yoldan talepte bulunan Âkit Tarafa bildirir. Böyle bir bildirimde bir alındı mazbatasını veya toplanan maddî deliller eklenir.
2. Alındı mazbatasını, muhatabın imzasını ve tebliğ tarihini, tebliğe yetkili merciin ve tebliğ me-murunun imza ve mühürünü, tebligatın şekli ve yeri ile, belgelerin kabulünü reddetmesi durumunda, muhatabın kabulden imtina sebeplerini ihtiva edecektir.

Bölüm 3

KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 21

UYGULAMA ALANI

1. Bir Âkit Taraf, diğeri Âkit Tarafın vermiş olduğu aşağıdaki kararları, İşbu Anlaşmada belirtilen şartlar altında, kendi ülkesinde tanıyacak ve tenfiz edecektir.
 - a) Mahkemelerce hukukî konularda verilen kararlar,
 - b) Tazminat ile ilgili cezaî konulardaki mahkeme kararları,
 - c) Hakem organlarının kararları.

2. İşbu Anlaşmada atıfta bulunulan "kararlar", mahkemeler tarafından onaylanan sulh bildirimlerini de kapsayacaktır.

Madde 22

TANIMA VE TENFİZ TALEBİ

1. Kararların tanınmasına ve tenfizine ilişkin talep, doğrudan doğruya talepte bulunulan ülkenin yetkili mahkemesine yapılacaktır.

2. Bu talebe şunlar eklenecektir :

a) Kararın aslına uygun bir örneği. Bu örneğe, kararın geçerliliği ve infaz kabiliyeti bizzat karardan anlaşılamadığı takdirde, yetkili makamlar tarafından verilecek bir belge eklenecektir.

b) Mahkemeye gelmeyen ve aleyhinde karar verilen tarafın, usulüne uygun olarak mahkemeye davet edildiğini ve hukukî ehliyetsizlik halinde mahkeme önünde gerektiği şekilde temsil edildiğini tevsik eden bir belge.

c) Hakem kararının tanınması ve tenfizi için talepte bulunulması halinde, hakemlik yetkisini gösteren tahkim sözleşmesinin bir örneği.

Madde 23

TANIMA VE TENFİZİN REDDİ

21 inci maddede belirtilen kararlar veya hakem kararları, talepte bulunulan mahkemelerce, aşağıdaki durumlarda tanınmayacak veya tenfiz edilmeyecektir :

1. Kararların veya hakem kararlarının talepte bulunan Âkit Tarafın mevzuatına göre, hukuken icra kabiliyetini haiz olmaması,

2. Talepte bulunan Âkit Tarafın adlî makamının, talepte bulunulan Âkit Tarafın mevzuatına göre, davaya bakma yetkisinin bulunmaması,

3. Kararların ittihaz olunduğu Âkit Tarafın kanunlarına göre, yargılamaya katılmayan ve aleyhinde karar verilen tarafın, usulüne uygun olarak davet edilmemiş olması veya hukukî ehliyetsizliği sebebiyle, savunma veya muteber bir şekilde temsil edilme hakkından yoksun bırakılmış olması,

4. Talepte bulunulan Âkit Tarafın hakem mercilerinin veya mahkemelerinin aynı anlaşmazlık konusu ile ilgili olarak, aynı taraflar arasında açılmış bulunan davada nihâî karar vermiş olmaları veya davaya bakmakta olmaları veya aynı anlaşmazlık konusunda üçüncü bir Devlet tarafından verilen nihâî kararı tanımış olmaları.

Madde 24

TANIMA VE TENFİZ USULLERİ

1. Kararların tanınması ve tenfizi, talepte bulunulan Âkit Tarafın mahkemelerince, kendi millî kanununun usullerine göre kararlaştırılacaktır.

2. Talepte bulunulan mahkeme, sadece İşbu Anlaşma hükümlerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini incelemekle yetinecektir.

Madde 25

TANIMA VE TENFİZİN ETKİSİ

Âkit Taraflardan birinin adlî makamlarınca verilmiş kararlar, diğer Âkit Tarafın mahkemeleri tarafından tanındıktan veya tenfiz edildikten sonra, bu sonuncu tarafın mahkemelerince verilmiş kararlarda olduğu gibi aynı etkisi haiz olacaktır.

Madde 26

HAKEM KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ

Hakem kararları, bu kısmın 3 üncü bölümünde belirtilen diğer şartlara ilaveten, aşağıdaki koşulları ihtiva ettiği takdirde, tanınacak ve tenfiz edilecektir :

1. Talepte bulunulan Âkit Tarafın kanunlarına göre, hakem kararının ticarî ihtilaflar hakkında verilen hakem kararları kapsamında olması.
2. İlgili tarafların yazılı hakemlik anlaşmasına istinaden veya ortaya çıkan yeni şartlardan doğan hukukî anlaşmazlıklar nedeniyle hakemlik kararı alınmış olması ve hakem kararının hakemlik anlaşmasıyla tespit edilen yetkiye göre verilmiş olması.
3. Talepte bulunulan Âkit Tarafın kanunlarına uygun olarak, bu maddenin 2 nci paragrafında zikredilen anlaşmanın geçerli olması.

Madde 27

KIYMETLİ EŞYALARIN ÜLKE DIŞINA ÇIKARILMASI
VE PARANIN TRANSFERİ

İşbu Anlaşmanın kararların tenfizine ilişkin hükümleri, Âkit Tarafların para transferi ve kıymetli eşyaların ülke dışına çıkarılması ile ilgili mevzuat ve kanunlarını ihlal etmeyecektir.

Madde 28

TANIK VE BİLİRKİŞİ CELBİ

1. Talepte bulunan Âkit Taraf, bir tanık veya bilirkişinin kendi adlı makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli addediyorsa, bu hususu, davetin tebliği ile ilgili talebinde dercedecek ve talepte bulunulan Âkit Taraf tanık veya bilirkişiyi söz konusu adlı makamlar önüne çıkmaya davet edecektir.

2. Davetin tebliğine ilişkin talepler, ilgili kimselerin adlı makamlar önüne çıkması için tespit edilen tarihten en az iki ay önce talepte bulunulan Âkit Tarafa iletilecektir.

3. Talepte bulunan Âkit Taraf, Tanık veya bilirkişinin beyanlarını, talepte bulunan Âkit Tarafa iletilecektir. İşbu maddenin 1 inci bendinde öngörülen durumda, talep veya davetiyelerde, ödenecek tahmini ödenek ile yolluk ve iâşe giderleri gösterilecektir.

Madde 29

TANIK VE BİLİRKİŞİ ÜCRETLERİ

Talepte bulunan Âkit Tarafça bir tanığa veya bilirkişiye verilecek iâşe bedeli dahil, ödenek ve yol masrafları, bu kimsenin ikamet yerinden itibaren hesaplanacak ve en azından ifadesinin alınacağı ülkede yürürlükte olan tarifeler ve yönetmeliklerde öngörülen miktarlara eşit olacaktır.

Madde 30

TANIK VE BİLİRKİŞİNİN KORUNMASI

1. Hangi uyruklukta olursa olsun, bir davet üzerine talepte bulunan Âkit Tarafın adlı makamları önüne çıkan bir tanık veya bilirkişinin, talepte bulunan Âkit Tarafın ülkesine girişinden önce işlemiş olduğu suçlardan veya tanıklığı veya bilirkişilik beyanından dolayı, hakkında cezaî mesuliyeti mucip kovuşturma yapılamaz, tutuklanamaz veya şahsî hürriyetinden hiçbir şekilde mahrum bırakılamaz.

2. Bir tanık veya bilirkişi, talepte bulunan Âkit Tarafın adlı makamlarınca hazır bulunmasına gerek kalmadığı hususu kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde, talepte bulunan

Âkit Tarafın ülkesini terketmediği takdirde 1 inci bentte öngörülen korunmadan yararlanamaz. Ancak, bu zaman süreci, tanık veya bilirkişinin kendi elinde olmayan sebeplerle talepte bulunan Âkit Tarafın ülkesini terketmediği sürenin dışında tutulacaktır.

3. Şahadette bulunması veya bilirkişilik yapması için davet edilen kimse herhangi bir zorlayıcı tedbire tabi tutulmayacaktır.

KISIM III

NIHAÎ HÜKÜMLER

Madde 31

ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRME

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi onaylanmasına bağlıdır. Onay Belgeleri Ankara'da teati edilecektir. Bu anlaşma Onay Belgelerinin teatisinden itibaren 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 32

SONA ERME

İşbu anlaşma Âkit Taraflardan her birinin diplomatik yoldan yazılı fesih bildiriminde bulunduğu tarihten itibaren 6 ay süreyle yürürlükte kalacaktır. Aksi takdirde, İşbu anlaşma geçerliliğini koruyacaktır.

Türkçe, Kazakça, Rusça ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde ve bütün metinler aynı şekilde geçerli olmak üzere Almatı'da 13 Haziran 1995 tarihinde yapılmıştır. Üyuşmazlık halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

Yukarıdaki hükümleri tasdiklen Âkit Tarafların tam yetkili temsilcileri İşbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

Hikmet ÇETİN

Başbakan Yardımcısı

KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ ADINA

İmangali TASMAGANBETOV

Başbakan Yardımcısı

